Agricultural Development Denmark Asia

NEWS & VIEWS

Nr. 36 · November 2018

ADDAs igangværende projekter

Hvert eneste år arbejder ADDA med at søge midler til nye projekter ved DANIDA, danske CISU, EU og andre offentlige donorer. Samtidig har ADDA øget indsatsen for også at få private fonde/donorer til at støtte ADDAs projekter.

I 2017 startede vi to projekter op: EASY- projektet i Cambodia, som er en videreførelse af COSIS- projektet, samt første fase af AMDT i Tanzania.

Vi har i 2018 afsluttet to projekter: ´ADDA-ADP partnership building for future interventions´ i Tanzania og ´Contract Farming´ i Vietnam. I 2018 er det store AMDT projekt i Tanzania gået ind i etableringsfasen. Desuden har ADDA to ansøgninger hos CISU, vi krydser fingre!

ADDA fortsætter ufortrødent det lange træk med at skrive projektansøgninger.

Her er oversigten over hvilke projekter, der er i gang i øjeblikket, samt hvem der finansierer dem. I de fleste projekter inkluderer budgettet ca. 5 – 10 % egenfinansiering, der dækkes af ADDA og partnerne.

Læs mere om de enkelte projekter på **www.adda.dk**

Projekt	Periode	Land	Budget ca. (DKK) - financieret af
CISOM, fase II: Styrkelse af civilsamfundet i Oddar Meanchay	03.2016-03.2019	Cambodia	5.000.000 kr CISU
EASY Empowering Agricultural Cooperatives and Civil Society Development in Siem Reap	06.2017 - 05.2020	Cambodia	3.500.000 kr. CISU
VN Organic Fremme af økologisk landbrug	04.2016 - 03.2019	Vietnam	3.783.200 kr CISU
Linking small-scale farmers to the international market for organic sunflower	01.2018-12.2020	Tanzania	AMDT 1.712.965 USD

Kilde: Adda

News & Views udsendes til ADDA's medlemmer to gange om året. Tidligere numre kan ses på ADDA's hjemmeside.

Redaktør af News & Views nr. 36:
Tove Bang og Povl Nørgaard

Forsidefoto: På vej over simpel bro i Son La, Vietnam. Foto: Ove Gejl Christensen

Agricultural Development Denmark Asia
News & Views / Agricultural Development Denmark Asia

ADDAs adresse:
ADDA
Carit Etlars Vej 6
1814 Frederiksberg
Mail: adda@adda.dk
www.adda.dk

Tryk: Kolind Bogtrykkeri I/S

Solstråler fra Afrika

LEDER

Af Søren Thorndal Jørgensen,
formand for ADDA

Solsikker dyrket økologisk i Tanzania og opkøbt fra fattige småbønder af et indisk firma ´Vantage Organic Food´ (VOF) for herefter at blive eksporteret til Europa og USA. Fremtidsplanerne er store, og ADDA står midt i et kæmpe projekt, som med tiden kan blive en solstrålehistorie for de fattige bønder, for ADDA og for VOF. Allerede i denne dyrkningssæson skal over 20.000 småbønder certificeres, dyrke solsikker, og produktionen skal herefter opsamles og eksporteres. Værdikæden er lovende, men alle led i kæden er vigtige, og kun skarp prioritering og dygtig ledelse vil få projektet til at lykkes. Det er en bunden opgave af nå i mål, det fortjener projektet.

Potentialet for økologisk produktion af landbrugsprodukter er enormt i Tanzania. Forbruget af kunstgødning er allerede marginalt, og pesticider er meget sjældent anvendt. Men dyrkningen kan optimeres, og det er ADDA´s spidskompetence. Træning i bæredygtig markdrift er en af vores helt store kompetencer, og gennem snart 25 år har vi opnået enorm erfaring med denne driftsform gennem alle vores forskellige projekter. Mere end nogensinde er der et behov for en positiv udvikling baseret på lokale ressourcer og skabelsen af et marked, hvor småbønder kan opnå en indtægt fra den produktion, de har i overskud. For at ramme det internationale marked har vi brug for VOF' spidskompetencer, både som privat aktør, men også fordi firmaet har arbejdet med gruppecertificering af fattige småbønder i Indien, Nigeria og Benin. Det er et velafprøvet koncept.

Det hele lyder nemt og besnærende. Men der er selvfølgelig også en del udfordringer, som først skal overvindes. ADDA og VOF har allerede klaret mange opgaver, og flere skal løses, før vi kommer i mål. Vi når ikke over på den anden side af åen i et kæmpe spring, men via rolig gang på en masse trædesten. Denne systematiske og rolige arbejdsform har ADDA erfaring med fra Vietnam og Cambodia. Retningen er sat, og vi går efter solstrålerne.

10 års samarbejde med Vietnamese Lawyers Association slutter

Tekst og foto af
Ove Gejl Christensen
Næstformand i ADDA

Med afslutning projektet 'Retshjælp til Kontraktlandbrug' slutter ADDA's 10 års samarbejde med Vietnamese Lawyers Association (VLA). I hvert fald indtil videre! VLA har på alle måder været en interessant samarbejdspartner og projekterne har gavnet målgrupperne meget.

Samarbejdet med VLA tog sin begyndelse med projektet ´Legal Aid´ i 2008. Projektet var støttet af Den Danske Ambassade med 4,3 mio. kr. Målgruppen var den fattige landbefolkning i de nordvestlige provinser Dien Bien, Lao Cai and Lai Chaui, der grænser op til Laos og Kina.
Her er analfabetisme et udbredt problem - op mod 85 % af kvinderne i nogle af disse distrikter er ramt. Der er også provinser, hvor mere end 80 % lever under fattigdomsgrænsen og hvor gennemsnitsindkomsten er ca. 200 kr./ måned. Områderne ligger isolerede og med kun ringe adgang til information. Ofte kender landsbybeboerne ikke meget til deres juridiske rettigheder og muligheder, og regler og love bliver typisk kommunikeret dårligt ud til de, der bor afsides.

Mange spørgsmål har drejet sig om jordrettigheder, adgang til jord og arealanvendelse, heriblandt konflikter mellem landsbyer om brug af landbrugsjord - områder, hvor myndighederne ikke har været klare i deres afgørelser. F.eks. har genhusning ved ekspropriation af landbrugsjord til vejbyggeri, udvidelse af sygehuse eller opførelse af vandkraftværker givet problemer. Andre problemer relaterer sig til rettigheder om skolegang, sundhedsvæsen og usikkerhed i forhold til civillovgivning, arveforhold og lovgivning i forbindelse med indgåelse af ægteskab. Generelt er det svært for denne fattige befolkning at få adgang til juridisk bistand. Det er dyrt og advokatkontorerne ligger langt fra landsbyerne. Kommunikation er vanskelig, da mange fra de etniske minoriteter ikke taler vietnamesisk og ikke har evnen til at kommunikere problemerne videre.
Projektets formål var derfor at styrke de etniske minoriteters bevidsthed om deres juridiske rettigheder, samt at sætte dem i stand til at kunne henvende sig til relevante myndigheder i tilfælde af konflikter og uenigheder. Undervisningen forgik ved, at VLA stillede advokater til rådighed ved møder i landsbyerne, hvor beboerne kunne fremkomme med problemerne enten i fælles forum eller ved individuelle møder med en advokat, som ofte talte det lokale sprog.

▼ *Forberedelse til plantning af te plantage i Phieng Phat 2 village.*

Projekterne ´Legal Aid II´ og ´Retshjælp til Kontraktlandbrug´

Resultatet fra det første projekt, ´Legal Aid I´ havde stor bevågenhed hos Den Danske Ambassade såvel som Danida. Og de bevilligede som opfølgning på projektet 6,7 mio. kr. til fase ll: ´Legal Aid to the Rural Population´. Denne gang lokaliseret i provinserne Dien Bien, Son La og Hoa Binh. Målgruppen og projektformålet var det samme som i Legal Aid l. Det vil sige skabe bedre økonomiske forhold for de fattigste samt hjælpe til at give befolkningen mere styr på samhandelsaftaler mellem sælger og køber.
Det sidste projekt, som vi netop har afsluttet i provinserne Lao Cai, Son La og Lai Chaui, hedder ´Retshjælp til Kontraktlandbrug´ og blev støttet af CISU med 5 mio. kr.
Jeg har gennem de tre projekter haft mulighed for at overvære flere møder med de fattigste i de mest afsidesliggende landsbyer og hørt hvilke typer af juridiske problemer, som de har haft.
Det har været manglende udbetaling af krigsskadeserstatninger, dvs. pengene var normalt udbetalt, men ´forsvundet´ undervejs til modtageren! Eller det kunne handle om manglende erstatning ved ekspropriation, ægteskabelige tvister, eller andet, hvor der var behov for juridisk bistand. Endvidere har jeg deltaget i møder med repræsentanter fra de offentlige myndigheder om fortolkning

◂ *Fjerntliggende landsby i Lau Chau*

af ny lovgivning. Det var møder, hvor embedsmænd fra regioner og kommuner mødtes for at blive opdateret, men også for at etablere netværk med embedsmænd med samme arbejdsområde.

Retshjælp til Kontraktlandbrug

Det vigtigste emne i det sidste projekt drejede sig om udformning af handelskontrakter mellem landmænd og virksomheder. Det var ofte sådan, at såvel landmænd som virksomheder brød aftaler, hvis de hver især kunne se en fordel heri. Selv staten løb fra indgåede aftaler, såvel skriftlige som mundtlige, så der har været og er stadig behov for en juridisk håndsrækning. Og det gode er, at VLA vil fortsætte med deres indsats. Der er i projektet udgivet "handbooks" med eksempler på kontrakter.

Målgruppen kommer fra de bjergrigeste egne af Nordvietnam, hvor 65% af befolkningen tilhører etniske minoriteter som Tay, Nung, Dao, Thai, Hmong og Giay. Hovedbeskæftigelsen i områderne er landbrug med dyrkning af te, ris, majs og grøntsager, samt lidt husdyr, f.eks. kyllinger. Deltagerne modtog undervisning og læring i kontraktforhold ved afsætning af produkterne.

Ved det afsluttende møde i Hanoi, hvor der var repræsentanter fra VLA i de 3 projekt-provinser, blev der givet udtryk for nødvendigheden af fortsat støtte til aktiviteter, som har indgået i projektet, for der er meget at gøre endnu.

Succes med „kontraktlandbrug" i Phieng Phat 2 Village

Der er i flere af projektprovinserne opnået rigtig gode resultater. F.eks. i Phieng Phat 2 Village, i Lai Chau provinsen, hvor 143 familier med et samlet areal på 160 ha med te-dyrkning har forbedret deres levevilkår væsentligt. Drivkraften bag succesen var landsbylederen Mr. Hoang Van Phuc, som var pioner i oprettelse af kontrakter med Than Uyen Tea Company. Kontrakterne mellem landsbyen og selskabet førte til et bedre salgsprodukt for virksomheden, og dermed også en bedre afregningspris til landmændene. Med en leverance på 80 tons teblade om året førte en bedre pris til flere gevinster. Alene teproduktionen gav arbejde til 25 ledige i området, som blev betalt med 560 kr. om måneden.

Det lyder af meget, men i et område hvor gennemsnitslønnen er ca. 200 kr. pr. måned, er det godt betalt.

Udover opgaven som landsbyleder har Mr.Phuc selv 9 ha med tebuske. Den produktion har givet familien en årlig indkomst på ca. 38.000 kr., hvilket har sat familien i stand til at kunne betale for børnenes videre uddannelse.

Med forbedring af samarbejdet mellem virksomheder og landmænd har teproduktion i de sidste par år hjulpet mange landmænd i Phieng Phat 2. Village i Lai Chau-provinsen ud af den værste fattigdom. Samarbejdet har også bidraget til udvidelsen af tearealet og trinvist er produktionen af te blevet øget. Landsbyen har været rollemodel for andre landsbyer i provinsen.

▾ *VLA møde i landsby*

▾ *Teplukning i landsbyen Phieng Phat 2.*

Nyt dekret hjælper økologisk landbrug frem i Vietnam

Af Charlotte Engell Denham
Medarbejder i ADDA
Foto: ADDA Vietnam

Vietnams regering har nu udarbejdet nationale retningslinjer for økologi, og det tiltag kan ADDA godt tillade sig at tage en lille del af æren for i udviklingen af økologisk landbrug. Dekretet trådte i kraft den 15. oktober i år.

Vietnams økologiudvikling kan spores tilbage til ADDA´s første økologi-projekt i 2004, hvor ADDA iværksatte sit samarbejde med Vietnam Farmer Union (VNFU).
På det tidspunkt var begrebet ´økologi´ ukendt for mange vietnamesere. Der var en udpræget tendens til, at bønderne havde et stort forbrug af pesticider samt kemisk gødning i produktionen, hvilket medførte en negativ indvirkning på miljøet og på kvaliteten af landbrugsprodukterne.
I løbet af projektperioden har der været mange forhindringer for arbejdet, som først og fremmest hang sammen med, at der indtil for nylig ikke fandtes nationale regler og krav for økologisk produktion. Det var projektets vilkår at starte helt fra bunden med at støtte opbygningen af økologisk jordbrug og udvikle standarder for økologi. Projektet ´Udvikling og marketing af økologisk jordbrug i Vietnam´ sluttede i september 2012, og med det projekt er der opnået mange gode resultater. Fra dette første skridt og frem til i dag har bønder i 33 af de i alt 63 provinser og byer i hele landet påbegyndt økologisk landbrug.

PGS - det første skridt mod økologisk certificering i Vietnam

ADDA og VNFU har støttet landbrugsgrupper i provinserne Lao Cai, Tuyen Quang og Hoa Binh med opbygningen af økologisk jordbrug. Sammen har bønderne og projektet udviklet og implementeret et certificeringssystem, som baserer sig på det globale ´Participatory Guarantee System´ (PGS). Det fungerer som en indbyrdes aftale mellem producenter, grossister og aftagere om at have tillid til, at varerne er produceret som aftalt efter økologiske standarder. PGS er Vietnams første økologiske mærke, der anerkendes internationalt. På den måde markerer implementeringen af mærket en vigtig milepæl for landet i at blive en del af den globale økologiske bevægelse.

Vietnams første sammenslutning for økologiske landmænd oprettes

I 2011 blev landsforeningen ´Vietnam Organic Agriculture Association´ (VOAA) dannet og ADDA-projektet bidrog til at det kunne ske. Foreningen har til formål at varetage medlemmernes interesser og sørge for, at økologi kommer højere på dagsordenen hos forbrugerne og myndighederne. Foreningen har siden 2013 varetaget PGS-økologimærket i Vietnam. ADDA og VOAA har valgt at føre økologistafetten videre med endnu et projekt. Målet med det nye projekt er ´en styrkelse af rammebetingelserne for produktion og markedsføring af økologiske landbrugsprodukter i det nordlige Vietnam´. Projektet, som er støttet af CISU, løber til og med marts 2019.

Økologisk landbrug på dagsordenen

Interessen for økologi er fortsat i vækst. I december 2017 deltog over 400 delegerede i et internationalt forum om økologisk landbrug, hvor ADDA´s nuværende partner VOAA stod som medarrangør. Under et to-dags arrangementet beskæftigede de delegerede, herunder repræsentanter fra 27 vietnamesiske og udenlandske landbrugsforeninger, sig med emner som økologisk landbrugsproduktion og markedsføring, samt internationale standarder for økologiske produkter. Forummet gav deltagerne mulighed for at bidrage til udformningen af regeringens daværende udkast til dekret om økologisk landbrug.

Dekret 109/2018 / ND-CP, der siden afholdelsen af arrangementet er blevet underskrevet, indeholder et kapitel om bl.a. regulering af certificering af økologiske landbrugsprodukter, etiketter, logoer, sporbarhed omkring oprindelse, forretningsdrift og inspektion.

▼ *Premierminister Nguyen Xuan Phuc, der henvender sig til forummet, sagde, at Vietnam vil investere mere i økologisk landbrug i den kommende tid for at imødekomme den stigende efterspørgsel af økologiske produkter både indenlands og internationalt.*

▼ *Kvinde i økologiprojektet høster økologisk dyrket vandspinat.*

Erfaringsudveksling styrker alle!

Hvordan en vellykket metode til kyllingeopdræt spredes i min landsby

Af Mrs. Khay Monika
ADDA Cambodia
Foto: ADDA Cambodia

Tilbage i 2007 afholdt ADDA og partneren READA kurser i kyllingeopdræt for fattige familier i Thnol Keng landsbyen i Siem Reap området og etablerede efter kurset tre selvhjælpsgrupper. En af de kvindelige bønder fra kurset, Mrs. Chan Loeum har siden spredt sin viden og skabt succes for mange andre bønder.

Mrs. Chan Loeum udvidede efter kurset sit kyllingeopdræt fra 5 op til mere end 200 kyllinger. Ved salg af kyllinger har hun forbedret sin families leveforhold, og hun har skabt en af de bedste succeshistorier. Oveni delte hun begejstret ud af sine erfaringer til sine naboer, så også de kunne forbedre deres kyllingeproduktion.

Flere kvinder fortæller om succes med kyllingeopdræt

Mrs. Lam Thav, der deltog i ADDA's markskole i 2007, begyndte efterfølgende at avle kyllinger, og hun har nu 200 kyllinger. Det tager to en halv til tre måneder at få en kylling op på en vægt af 1,2 til 1,3 kg, hvor den kan sælges. Mrs. Lam Thav fik også vejledning fra sin tante Mrs. Chan Loeum.

Mrs. Lam Thav´s kyllingeopdræt går arbejdsmæssigt godt i spænd med dyrkning af et ret stort jordstykke og driften af en lille rismølle, som hun ejer. Hun har købt en rugemaskine, som hun har brugt til at opskalere antallet af kyllinger, så hun nu ejer 40 høns, der leverer æg til produktionen. Hun har årlige udgifter på ca. 11.760.000 Riel. Den samlede indkomst fra salget af 1.600 kyllinger er ca. 31.360.000 Riel, så hun har opnået en god fortjeneste på ca. 19.000.000 Riel, (ca. 31.000 kr.) som hun forsørger sin familie med.

Mrs. Het Phea er også en succesfuld kyllingeopdrætter og nabo til Mrs. Chan Loeum. Hun begyndte at opdrætte kyllinger i 2016 og tjener nu ca. 7.000.000 Riel. I øjeblikket er hun også medlem af ´Spean Thnot Mean Chey Agriculture Cooperative´. Mrs. Het Phea sagde: „Jeg besøgte min tante, Mrs. Chan Loeum, næsten hver dag. Jeg lagde mærke til, at hun fik flere og flere kyllinger på sin gård, og derfor besluttede jeg at lære af hende. Hun lagde ikke skjul på sin viden, men lærte mig og andre naboer at følge hendes eksempel. Nogle gange besøgte jeg hende hele dagen og spiste i hendes hjem, fordi jeg ønskede at se, hvordan man vaccinerer, plejer og behandler kyllingen. Nu har jeg tillid til mig selv som kyllingeavler, og jeg solgte mere end 200 kyllinger sidste år. Jeg bliver ved at lære af hende, indtil jeg har fuld viden."

Mrs. Loeum har skabt vækst omkring sig

Der er flere familier i landsbyen, som siger de lærer metoderne til kyllingeopdræt af tante Loeum. Hun har også introduceret naboerne til opkøbere. Så kurset i kyllingeopdræt har skabt forandringer i lokalsamfundet og ikke mindst succes for kyllingeavlerne.

Tante Loeum har været en stærk ressourceperson, og hun deler ud af erfaringerne med kyllingeopdræt til andre selvhjælpsgrupper. Det fortælles, at de fleste selvhjælpsgruppemedlemmer har ændret opfattelse af kyllingeopdræt på grund af hendes undervisning i nye produktionsmetoder.

▼ *Mrs. Chan Loeum uddanner landsbyboere i kyllingeopdræt.*

▲ *Mrs. Chan Loeum underviser i vaccination af kyllinger.*

▲ *Fru Lam Thav og hendes mand tager sig af kyllingerne.*

Økologisk fødevareproduktion i Tanzania

– om ADDA projektets partnere og metoder

Tekst og foto af Erik Schiøtz Pedersen
ADDA´s projektkoordinator, Tanzania

ADDA´s aktuelle udviklingsprojekt i Tanzania skal hjælpe småbønder med at skabe en platform for salg af økologisk dyrkede afgrøder. Artiklen tegner et billede af økologien i landet og de aktører, som i projektet hjælper ADDA med at give omkring 15.000 småbønder adgang til at kunne sælge økologisk solsikke til det internationale marked.

Økologisk jordbrug i Tanzania er officielt set ikke særligt udbredt. Ser man imidlertid på det vigtigste aspekt af økologisk landbrug – fraværet af kemisk produceret gødning og sprøjtemidler, kan man sige, at der i mange områder af Tanzania dyrkes økologisk i praksis. I mange områder er købekraften lille, hvorfor udbuddet af disse inputs ligeledes er lille. Bønderne er derved i praksis økologiske, dog ofte uden at tage økologisk forbedrede dyrkningsprincipper i brug. Problemet for bønderne er at opnå en markedsfordel ved økologisk jordbrug. Efterspørgslen efter økologiske produkter er næsten ikke til stede i Tanzania, og de fleste bønder har hverken viden om eller økonomi til selv at tage initiativ til at blive økocertificeret. For at sælge økologiske produkter internationalt kræver opkøberne store mængder, som lever op til meget specifikke specifikationer. Derfor er ADDA´s samarbejde med Vantage Organic Foods (VOF) i dette projekt næsten den eneste måde, hvorpå småbønder i et land som Tanzania kan få adgang til det voksende internationale marked for økologiske produkter. VOF betaler og administrerer økocertificeringen og samler de mange små mængder af udbytter sammen fra småbønderne, så de kan sælges internationalt.

Samarbejde med "Tanzanias Bevægelse for Økologisk Landbrug" - TOAM

Tanzania Organic Agriculture Movement (TOAM) – på dansk ´Tanzanias Bevægelse for Økologisk Landbrug´ - er en landsdækkende tanzanisk paraplyorganisation med 89 medlemsforeninger bestående af bondesammenslutninger, kooperativer, NGO'er og FBO'er (Farmer Based Organisations), forskere og undervisere. TOAM blev oprettet i 2009 med hovedformål at udbrede økologisk landbrugsproduktion til hele Tanzania. I dag er TOAM en vigtig spiller både på politisk niveau og som praktisk medspiller i udbredelsen af økologisk landbrug i Tanzania. Politisk er TOAM en af hovedarkitekterne for at få økologisk landbrug indarbejdet som en integreret komponent i den tanzaniske regerings landbrugsstrategi. På det praktiske niveau har TOAM et udstrakt træningsprogram for bønder, der er interesseret i at konvertere til økologisk produktion.
Økologisk produktion er, udover at være god for miljøet, specielt velegnet til at hæve produktionen og derved levegrundlaget for småbønder med ingen eller meget små økonomiske ressourcer, da de typisk har meget små jordtilliggender (1-3 Hektar).

▲ *Lufttørring af solsikkefrø i Kibaigwa i det centrale Tanzania.*

▲ *TOAM ansat og ´lead farmer´ i solsikkemark, Kibaigwa i det centrale Tanzania.*

Bønderne kan producere deres økologiske gødning og sygdomsforebyggende midler selv og derved tilnærmelsesvist gratis.

ADDA's partnere i projektet

TOAM har arbejdet med ADDA og VOF siden begyndelsen af 2017. TOAM vil, udover administration af en del af projektets bønder i Kongwa og den østlige del af Chamwino distrikterne i Dodoma Regionen, stå for træning af egne, såvel som de andre partneres ´Lead Farmers´.

Actions for Development Projects – Mbozi (ADP Mbozi) er en regional tanzanisk NGO, som hovedsageligt arbejder med udviklingsprojekter for småbønder i Mbeya og Songwe regionerne i det Sydvestlige Tanzania. ADP Mbozi har arbejdet med ADDA og VOF siden 2015.

Genesis Agrocomplex Ltd. (Genesis) - er et lokalt baseret konsulentfirma, specialiseret i landbrugsresearch, træning af bønder og konsulentopgaver inden for landbrug og fødevarer, miljø og lokalsamfundsudvikling i landdistrikterne. Genesis er den sidst tilkomne partner til ADDA projektet og blev engageret i april 2018. Da Genesis er en forretningsbaseret partner i modsætning til de to andre hovedpartnere, som er NGO baserede, så har Genesis hurtigt indset forretningspotentialet i samarbejdet og er blevet den partner, som træner og administrerer flest bønder registreret til økologisk certificering i projektet.

Partnerskabets etablering og samarbejde

De tre samarbejdspartnere er blevet identificeret over en længere proces i et samarbejde mellem ADDA og den primære forretningspartner, VOF.

Projektet er designet til at understøtte VOF's forretningsmodel, som er baseret på firmaets erfaringer fra Indien. Kravet til eventuelle partnere har været, at de ønsker at indgå i et forretningssamarbejde med VOF, hvor de skal være ansvarlige for at identificere og registrere bønder til økologisk produktion og certificering, træning og opretholdelse af den nødvendige dokumentation (markdagbøger og intern kontrol) af de tilmeldte bønder, samt assistere bønderne og VOF's repræsentanter ved opkøb i opkøbscentre så tæt på bønderne som muligt. Betalingen for dette arbejde vil være baseret på en afregning per ton opkøbt fra bønder administreret af den enkelte partner.

Økologisk certificering i Tanzania

Økologisk certificering bygger på vedtagne standarder om, hvordan en produktion skal tilrettelægges og udføres for at kunne kaldes økologisk. For at sikre at disse standarder er fulgt, skal der både være et dokumentationssystem og en kontrolinstans. Hele dette system resulterer i en certificering, som garanterer, at alt er som det skal være. Da målgruppen for ADDA's projekt består af småbønder med et lille jordtilliggende, så vil en certificering af hvert enkelt bonde være for dyr. Derfor arbejdes med en såkaldt gruppe-certificering, hvor bønder i et lokalområde certificeres som en gruppe i stedet for som enkeltindivider.

Du kan læse videre om certificeringsprocessen i ADDAs økologiprojekt i Tanzania på www.adda.dk

ADDA-indsatsen virker i de alleryderste provinser

Af Kjeld Vodder Nielsen
Projektkoordinator, ADDA Cambodia
Foto: ADDA Cambodia

Et af hovedresultaterne fra en netop afsluttet ekstern evaluering af ADDA projekt startet i 2013 i Oddar Meanchey provinsen viser, at det i væsentlig udstrækning har bidraget til at reducere fattigdom blandt projektets målgruppe. Antallet af de allerfattigste er reduceret fra 87 % til 27 %.

Klassificering af familiernes indkomststatus (%)	**2013** Udgangspunktet for CISOM I	**2015** Afslutning CISOM I	**2018** 10 måneder før afslutning af CISOM II
De allerfattigste - ID poor 1*	41	21	9
De næstfattigste - ID poor 2	46	21	18
Familier uden klassificering - No ID	13	58	23
Medium	0	0	50

) **ID Poor 1 er den laveste klassificering af de fattige kategorier, som omfatter husholdninger uden jord eller mindre end 0,5 hektar pr. familie. Familien ejer ingen andre aktiver, har lav uddannelse og lever i vid udstrækning hver dag i en hånd-til-mund eksistens. Der er tale om en offentlig klassificering/registrering af de allerfattigste – hvilket giver disse familier adgang til eksempelvis gratis medicin, hospitalsbehandling, samt projektstøtte eks. gratis vandfiltre. Kun de to laveste kategorier **ID poor 1** og **ID poor II** får en betegnelse.*
***„Medium"** betyder at familien er blevet bedømt og ligger over fattigdomsgrænsen.*
***„Familier uden klassificering - No ID"** er familier, der ikke er blevet bedømt (eksempelvis tilflyttere eller fraflyttede på evalueringstidspunktet/migranter). Denne kategori kan rumme såvel ID poor 1 eller 2 samt, samt medium og "rige". (Klassificeringen er defineret, og den foretages af det Cambodianske Ministerium for planlægning).*

Oddar Meanchey provinsen, der grænser ind til Thailand, var Khmer Rouge regimets sidste højborg i Cambodia. Provinsen blev en del af landet i 1999, som et led i premierministerens ´win-win´ politik for at afslutte årtiers konflikter. Store områder var blevet ryddet for skov og træet solgt for at skaffe valuta. Omfattende arealer var minerede, og provinsen var både udsultet og tyndt befolket. Fattigdom og sult præger fortsat befolkningen, selvom forholdene er forbedrede. Indbyggertallet i provinsen er stigende, fordi sikkerheden er forbedret, og der er adgang til jord, hvilket tiltrækker jordløse og fattige bønder fra andre områder af landet.

ADDA og fire partnere har siden 2013 gennemført en række aktiviteter for at forbedre levevilkårene blandt de allerfattigste i befolkningen – herunder især kvinder (Empowerment of Civil Society in Oddar Meachey - CISOM fase I og II) i 5 distrikter. Men virker det så? Forbedres levevilkårene for målgruppen?

De spørgsmål vil vi alle - inklusive donorer – gerne vil have svar på. For at belyse disse spørgsmål bruger vi systematisk intern og ekstern evaluering af projekterne.

Et af hovedresultaterne fra en netop afsluttet ekstern evaluering er skitseret i tabellen nedenfor med kommentaren: "Projektet har i væsentlig udstrækning bidraget til at reducere fattigdom blandt projektets målgruppe. Antallet af de allerfattigste (ID poor 1 og 2) er reduceret fra 87 % til 27 %".

Vi er naturligvis glade for at se den markante reduktion i antallet af fattige gennem projektforløbet. Men vi er også ydmyge, fordi resultaterne i realiteten skabes ved de fattige bønders egen drift og vilje og deres stræben efter fremgang - en fremgang i ramme- og levevilkår, som projektpartnerne ganske vist søger at katalysere.

Der er fortsat et stykke vej, før fattigdom er udryddet i området. Vi får forhåbentlig mulighed for at fortsætte indsatsen med et opfølgende projekt, som vil bidrage til at reducere fattigdommen yderligere blandt en endnu større målgruppe. Desværre er Cambodia fortsat skrøbelig i demokratisk henseende, og der er ikke de stabile rammer eller udviklingsforhold, som vi kender fra Danmark.

◄ ▼ *Fra svedjebrug til mere bæredygtige produktionsmetoder.*

Julegaven 2018

- Giv bidrag til brønde, risbanker, broer, vandkanaler og veje i Cambodia og Vietnam

Følg med i ADDA´s Julekampagne for medlemmer og venner på www.adda.dk. Giv 200 kr. eller mere, som går til mindre udviklingsprojekter i landsbyerne i ADDA´s projektområder.
Landbofamilierne har store behov for brønde til rent drikkevand, vand til afgrøderne, sikre opbevaringshuse til deres ris samt lokal infrastruktur, som mindre veje og broer.

Bidrag kan sættes ind på ADDAs konto: Reg.nr.: 9324 Konto nr. 3245623703, eller via ADDAs MobilePay nr. 70636. Husk at oplyse navn, adresse og e-mail.
Alle vil modtage et brev fra ADDA som bevis på julegaven. Her kan du læse om, hvordan du forholder dig, hvis du ønsker skattefradrag for din gave.
Har du spørgsmål kan du også kontakte ADDA på e-mail: adda@adda.dk

▲ *Bønder i Phaaung Village nyder at bruge vand fra den nye brønd til husholdning og afgrøder (Cambodia).*

▶ *Kvindelige bønder leverer ris til den nye risbank i Trapang Run Village (Cambodia).*

ADDA har opdateret sin privatlivspolitik

Vi behandler dine oplysninger som en forudsætning for, at vi kan registrere dig som medlem og opkræve kontingent, holde dig orienteret om ADDA´s arbejde og modtage bidrag fra dig. Vi har lavet en nedskrevet privatlivspolitik for at oplyse dig om, hvordan vi beskytter dine oplysninger og behandler dem i overensstemmelse med EU's databeskyttelsesforordning (GDPR). Du kan læse ´ADDA´s privatlivspolitik´ på www.adda.dk.

Se www.adda.dk

I flere artikler henviser vi til ADDA's hjemmeside. Brug den! Du kan altid finde flere oplysninger og flotte fotos på www.adda.dk!

GÅ MED I JULEKAMPAGNE 2018

Kære medlemmer! - Giv en gave og støt landbefolkninger i Cambodia og Vietnam

Familierne og selvhjælpsgrupperne har stort behov for mindre udviklingsprojekter som brønde, risbanker, broer, vandkanaler og veje. ***Se www.adda.dk***

Bliv medlem af ADDA NU!

Som medlem bidrager du til, at fattige bønder i Asien og Afrika forbedrer deres livsvilkår gennem ADDAs projekter under ADDA´s motto: „Hjælp til Selvhjælp“. Du får tilsendt to udgaver årligt af ADDAs medlemsblad.

Desuden kan du følge med i vores mange projekter ved at tilmelde dig ADDAs nyhedsmail og følge med på vores hjemmeside og på Facebook. Tilmeld dig via www.adda.dk, nederst på siden.

Årligt medlemskontingent:

Alm. ..... 100 kr.
Familie ..... 150 kr.
Firma ..... 500 kr.
Stud. og pens. ..... 50 kr.

Flyttet?

Hvis du flytter, får ny e-mail eller telefonnummer, så husk at give os besked via mail: adda@adda.dk.

Husk at betale!

Har du/I husket at betale medlemskontingent for 2018? Har du ved en forglemmelse ikke betalt dit medlemsbidrag, eller er du i tvivl, så kontakt venligst sekretariatet på adda@adda.dk. Reg. nr. 9324, konto nr. 3245623703.